

Folketingets Kirkeudvalg
Christiansborg
1240 København K

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
Postboks 2123
1015 København K
www.km.dk

Telefon 3392 3390
Telefax 3392 3913
e-post km@km.dk

Dokument nr. 327938

Dato: 16. maj 2007

Kirkeudvalget har ved brev af 8. maj 2007 (KIU alm. del – spørgsmål 45) bedt om min besvarelse af spørgsmål:

”Er ministeren enig i, at der bør findes alternative placeringer af nye Metrostationer, så der udvises hensyn til kirkebygningernes arkitektoniske værdier, deres konstruktion og skrøbelighed i forbindelse med større anlæg over og under jorden i kirkernes nærhed”

Svar:

Jeg er enig i, at der ved placering af metrostationer generelt må tages hensyn til de omkringliggende bygningers arkitektoniske værdier, deres konstruktion og skrøbelighed i forbindelse med større anlæg over og under jorden i sådanne bygningers nærhed. Det er i den forbindelse min opfattelse, at menighedsrådet ved Frederiks Kirke samt Stiftsøvrigheden over Københavns Stift varetager ovennævnte hensyn til Marmorkirken/Frederiks Kirke på bedste vis, jf. herved deres høringssvar til L 159 Forslag til lov om en cityring, der er vedlagt mine svar på henholdsvis KIU Alm.del - spørgsmål 43 og 44. Særligt vedrørende arkitektoniske værdier kan jeg henvise til Stiftsøvrigheden over Københavns breve inkl. bilag af 29. juni 2006 og 13. marts 2007 til Københavns Kommune, der er vedlagt til orientering.

Bertel Haarder

/Lise-Lotte Gümöes

Københavns Stiftsøvrighed

Nørregade 11, 1165 København K
Tlf. nr. 33 47 65 00
Telefax 33 14 39 69
E-post KMKBH@KM.DK

Den 29. juni 2006
ama

Dok.id: 87588
Sagsb : Anne Margrethe Andersen
Bedes anført i skrivelser denne
sag vedrørende

Københavns kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen
Plan & Arkitektur
Byplan Øst
Rådhuspladsen 77
1550 København V

Med brev af 10. april 2006 (J.nr. 311/556-0001-05) udsendte Københavns kommune lokalplanforslaget "Frederiksgade II" i høring, og som en foreløbig udtalelse hertil fremsendte stiftsøvrigheden med brev af 14. juni 2006 kopi af de i sagens anledning indhentede erklæringer af 9. maj og 12. juni 2006 fra henholdsvis den kgl. bygningsinspektør og Nationalmuseet.

Stiftsøvrigheden har efterfølgende modtaget Frederiks sogns menighedsråds bemærkninger til forslaget, og der vedlægges kopi af menighedsrådets brev af 15. juni 2006. Med menighedsrådets brev er tillige fremsendt udtalelse af 1. juni 2006 fra Erik Møllers Tegnestue A/S, der er menighedsrådets faste tekniske rådgiver.

Ifølge lokalplanforslagets tekst er formålet med planen:

1. at muliggøre opførelse af en bygning, der i et moderne arkitektonisk formsprog markerer den manglende afslutning på bebyggelsen omkring Frederiks kirke i overensstemmelse med de oprindelige intentioner med hensyn til pladsens helhedspræg.
2. at sikre, at nybygningens facader, både i den overordnede proportionering, i detaljeringen og i materialevalg, bliver præget af ekstraordinær høj kvalitet – således som placeringen som afslutning på det storslåede bygningsanlæg omkring kirken betinger.

I erklæring af 9. maj 2006, der som nævnt tidligere er tilsendt Københavns Kommune i kopi, finder kgl. bygningsinspektør, arkitekt Peter Holsøe, at det foreslåede byggeri ikke lever op til de beskrevne intentioner, og at der er tale om en klar forringelse i forhold til den tidligere lokalplans projektmateriale. Bygningsinspektøren anbefaler på den baggrund, at det påtænkte byggeri revideres væsentligt, inden lokalplanforslaget kan accepteres.

I erklæring af 12. juni 2006, som ligeledes tidligere er tilsendt kommunen, tilslutter Nationalmuseet sig den kgl. bygningsinspektørs bemærkninger. Endvidere anfører museet, at der i det nu forelig-

gende forslag er tale om en yderst dominerende bebyggelse, som vil virke fremmedartet og dermed skæmmende for kirken og den omgivelser.

I henhold til § 29 i Kirkeministeriets bekendtgørelse nr. 527 af 19. juni 1992 om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde skal menighedsrådet søge at forhindre, at kirkens nærmeste omgivelser bebygges eller bruges på skæmmende måde samt medvirke til at det undgås, at der foretages sådanne ændringer i bebyggelsen og beplantningen ved kirken og kirkegården, at skønhedsværdier, der er knyttet til samspillet mellem kirke, kirkegård og omgivelser, forringes.

Menighedsrådet ved Frederiks kirke anfører i sit brev af 15. juni 2006, at rådet ikke modsætter sig tanken om et nybyggeri, men finder dog samtidig, at det foreliggende projekt ikke tager tilstrækkelig hensyn til pladsens særlige karakter. Menighedsrådet ønsker således at protestere mod byggeriet i den foreliggende form og tilslutter sig udtalelsen fra rådets arkitekt om nødvendigheden af en revision af bygningens tungtvirkende karakter, idet projektet mangler forståelse for det eksisterende byrum i gadeplan. Byrummet omkring kirken er præget af en intens og tæt stemning som ikke synes indarbejdet i det foreliggende forslag. Den foreslåede arkade mod Frederiksgade, med de meget tunge søjler og deraf dybe nicher, er fremmed for kvarteret og vil skabe ubalance i stedets rumlige karakter. Af den medfølgende udtalelse fra Erik Møllers Tegnestue A/S fremgår det således blandt andet, at tanken om en arkade, detaljeringens forfinelse og vinduernes placering bør tages op til revision.

Stiftsøvrigheden, der af Kirkeministeriet er udpeget til som statslig myndighed at varetage folkekirkens interesser i forhold til planloven, finder det afgørende, at den tomme byggegrund bebygges på en sådan måde, at der tages det fornødne hensyn til kirken og dens omgivelser.

Stiftsøvrigheden finder således, at færdiggørelsen af bebyggelsen omkring Frederiks kirke bør ske på en måde, der kan leve op til de intentioner, der er beskrevet i lokalplanforslaget, og som samtidig tager hensyn til, at kirkens omgivelser ikke bebygges på skæmmende vis.

Stiftsøvrigheden har noteret sig, at det er oplyst, at der ved forslagens hoveddisponering er taget afsæt i en analyse af den overfor liggende pavillon Frederiksgade 1, blandt andet for så vidt angår bygningens højde og facadens dimensionering. Uanset dette finder Stiftsøvrigheden dog at måtte lægge vægt på de udtalelser, der modtaget fra såvel menighedsrådet og dets rådgivende arkitekt, den kgl. bygningsinspektør og Nationalmuseet, hvorefter det foreliggende projekt ikke lever op til de beskrevne intentioner. Stiftsøvrigheden er således enig i, at der tale om en meget dominerende bebyggelse, som vil virke fremmedartet og dermed skæmmende for kirken og dens omgivelser og skønværdier vil blive væsentligt forringet.

På baggrund af ovenstående finder stiftsøvrigheden således i medfør af § 29, stk. 3, i lovbekendtgørelse nr. 883 af 18. august 2004 om planlægning, at måtte fremsætte indsigelse over for forslaget i henhold til § 28 i samme lovbekendtgørelse.

Stiftsøvrigheden ønsker i den forbindelse at understrege, at man ikke ønsker at modsætte sig et nybyggeri på den pågældende grund, men finder, at der forinden planens eventuelle realisering bør finde enten en afgørende bearbejdning af projektet sted eller udarbejdes et helt nyt forslag. Stiftsøvrigheden indgår i den forbindelse gerne i en forhandling med Københavns Kommune herom sammen med menighedsrådet og bistået af den kgl. bygningsinspektør og Nationalmuseet.

Stiftsøvrigheden har i tilknytning hertil endvidere noteret sig, at Akademiraadet i udtalelse af 14. juni 2006 ikke finder, at kunne anbefale det foreliggende planforslag med det beskrevne projekt til videre bearbejdning eller realisering. Rådet anbefaler således, at der udskrives en arkitektkonkurrence med henblik på at fremkomme med forslag til færdiggørelsen af bebyggelsen omkring Frederiks kirke. Stiftsøvrigheden kan tilslutte sig ideen om en arkitektkonkurrence.

Af det udarbejdede lokalplanforslag fremgår det dernæst, at der i forbindelse med anlæggelse af Metro-Cityringen er planlagt en metrostation umiddelbart ved Frederiks kirke. Endvidere fremgår det, at det sammen med Ørestadsselskabet har været overvejet at placere den ene af elevatorerne til metrostationens mellemdæk i den foreslåede nybygning stueetage, idet det var hensigten at friholde kirkepladsen for de elevatorbygninger, der kendes fra andre metro-forpladser.

Disse planer er imidlertid opgivet igen dels på grund af den tidsmæssige forskydning mellem opførelsen af den nye bygning og anlæggelsen af den nye metrostation, dels af økonomiske årsager, da det vil medføre en fordyrelse af udgiften til stationsanlægget.

Stiftsøvrigheden skal i lighed med menighedsrådet, bygningsinspektøren og Nationalmuseet opfordre Københavns Kommune til sammen med Ørestadsselskabet at tage denne beslutning op til fornyet overvejelse, idet de planlagte elevatortårne efter stiftsøvrighedens opfattelse også klart vil fremstå som fremmedelementer på kirkepladsen og dermed skæmme kirken og dens omgivelser. Stiftsøvrigheden forventer, at der også på dette punkt tilstræbes en helhedsløsning, der tager det fornødne hensyn til kirken og dens omgivelser.

I det hele vil stiftsøvrigheden benytte denne lejlighed til allerede nu at udtrykke meget stor betænkelighed ved anlæggelsen af en metrostation umiddelbart ved Frederiks kirke. I den forbindelse vedlægges til orientering for Københavns Kommune et af Erik Møllers Tegnastue A/S udarbejdet notat vedrørende en række af de problemer, der tegner sig i forhold til Frederiks kirke i forbindelse med anlæggelsen af Cityringen og en metrostation umiddelbart ved kirken. Det skal oplyses, at stiftsøvrigheden på baggrund af det pågældende notat agter at rette henvendelse til Kirkeministeriet og Ørestadsselskabet omkring de forhold, der er skitseret i notatet.

Frederiks sogns menighedsråd, den kgl. bygningsinspektør, Nationalmuseet og Kirkeministeriet har modtaget kopi af nærværende brev til orientering.

Med venlig hilsen

f/ Bente Flindt Sørensen

Erik Norman Svendsen

Helle Ostenfeld
stiftskontorchef

/ Anne Margrethe Andersen
stiftsfuldmægtig

Københavns Stiftsøvrighed

Nørregade 11, 1165 København K
Tlf. nr. 33 47 65 00
Telefax 33 14 39 69
E-post KMKBH@KM.DK

Den 13. marts 2007
ama

Dok.id: 94147
Sagsb : Anne Margrethe Andersen
Bedes anført i skrivelser denne
sag vedrørende

Københavns Kommune
Teknik- og Miljøforvaltningen
Plan & Arkitektur
Byplan Øst
Njalsgade 13, 2. sal
2300 København S

Ved brev af 29. juni 2006 fremsatte stiftsøvrigheden med henvisning til planlovens § 29, stk.4, jfr. § 28, indsigelse til det af Københavns Kommune fremlagte lokalplanforslag "Frederiksgade II". Stiftsøvrighedens indsigelse var vedlagt udtalelser fra Frederiks sogns menighedsråd, den kgl. bygningsinspektør og Nationalmuseet.

Stiftsøvrigheden fandt således ved indsigelsen at måtte lægge vægt på de udtalelser, der var modtaget fra såvel menighedsrådet og dets rådgivende arkitekt, den kgl. bygningsinspektør som Nationalmuseet, hvorefter det udarbejdede projekt ikke lever op til de i lokalplanforslaget beskrevne intentioner for det nye byggeri. Stiftsøvrigheden var således enig i med menighedsrådet og stiftsøvrighedens konsulenter i, at der er tale om en dominerende bebyggelse, som vil virke fremmedartet og dermed skæmmende for kirken og dens omgivelser.

I brev af 15. november 2006 har Københavns Kommune herefter oplyst, at arkitekt Tony Fretton på baggrund af stiftsøvrighedens brev samt andre henvendelser i sagen har foretaget en bearbejdning af projektet, idet der samtidig er henvist til den medfølgende projektmappe.

I den medfølgende projektmappe har arkitekten redegjort for bygningens samspil med kirken og det omkringliggende byggeri i relation til proportioner, bygningsinddelinger og facader, herunder facadernes og kuplens symmetri.

Københavns Kommune finder dernæst, at der er tale om et meget overbevisende projekt, som løser denne arkitektonisk set meget vanskelige opgave på en kvalificeret måde, og man deler således ikke stiftsøvrighedens vurdering af sagen.

Københavns Kommune har samtidig peget på, at det fremlagte lokalplanforslag ikke åbner mulighed for en mere dominerende bebyggelse end den gældende lokalplan for området, og der henvises

i den forbindelse til den af Planstyrelsen afgivne begrundelse i afgørelse af 27. september 1990 vedrørende ophævelse af stiftsøvrigheden indsigelse mod lokalplanforslag 181.

I Planstyrelsens afgørelse anførtes det blandt andet, at stiftsøvrighedens indsigelse var begrundet i en æstetisk vurdering, som stadsarkitekten og Akademiraadet ikke delte. Videre anførtes det, at Planstyrelsen ikke fandt, at de i lokalplanforslaget fastlagte byggemuligheder, hverken ved bygge-riets omfang eller dets mulige udformning kunne virke skæmmende for kirkens omgivelser.

I tilslutning hertil bemærker Københavns Kommune, at man er af den opfattelse, at principielt set nøjagtig samme forhold gør sig gældende i forbindelse med det aktuelle forslag.

I denne anledning skal stiftsøvrigheden oplyse, at det af Tony Fretton Architects reviderede forslag har været forelagt den kgl. bygningsinspektør, Nationalmuseet og menighedsrådet til udtalelse.

I erklæring af 23. november 2006 meddeler kgl. bygningsinspektør Peter Holsøe, at det reviderede forslag stadigvæk ikke lever op til de i lokalplanforslaget beskrevne intentioner. På den baggrund må bygningsinspektøren derfor fortsat anbefale, at det fremsendte forslag revideres væsentligt, inden lokalplanforslaget accepteres. Bygningsinspektørens erklæring vedlægges i kopi.

I erklæring af 5. december 2006, der ligeledes vedlægges i kopi, bemærker Nationalmuseet, at man har noteret sig, at de to elevatorpavilloner, der var indtegnet på det første forslag, nu ikke længere fremgår af materialet, uden at der dog er redegjort for, hvorledes adgangsforholdene til den kommende metrostation i stedet tænkes udført. Museet peger i den forbindelse på, at det ville være oplagt at indarbejde adgangen til den påtænkte metro i den nye bygning og herved opnå lige så stor diskretion i forhold til den eksisterende bebyggelse, som det er sket i forbindelse med metroanlæggelsen i eksempelvis Stockholm. Meget elegant er metrostationerne hér fortrinsvis lagt ind som var det butikslokaler, hvorved byrummene er friholdt for trapper og elevatorer. Som selvstændige elementer kan disse dele synes særlig fremmedartede i ældre kvarterer og på en så helstøbt plads som Frederiks kirkeplads er det af allerstørste betydning, at der ikke findes denne slags elementer. Nationalmuseet finder det derfor foruroligende, at der opføres en stor, ny bygning nogenlunde der, hvor adgangen til den nye metro tænkes etableret, uden at det noget steds er nævnt, om bygningen og adgangsvejen til metroen kan kombineres. Når den nye bygning er opført, er stedets frirum opbrugt. Løsningen af adgangsforholdene til den nye metrostation er således en af årsagerne til, at museet stiller sig stærkt tøvende over for lokalplanforslaget.

Endvidere finder Nationalmuseet, at materialevalget for den foreslåede bygning udgør et andet problem i forhold til kirken og den omkringliggende bebyggelse.

Ved e-mail af 24. januar 2007 har sognepræst Mikkel Wold, Frederiks kirke på menighedsrådets vegne meddelt stiftsøvrigheden, at menighedsrådet fastholder sin tidligere indsigelse i sagen. Samtidig er medsendt et notat af 2. januar 2007 fra kirkens arkitekt, Erik Møller Arkitekter v/ arkitekt Trine Neble. E-mail og notat vedlægges i kopi.

I notatet af 2. januar 2007 peger arkitekt Trine Neble i lighed med Nationalmuseet dels på adgangsforholdene til den påtænkte metrostation, dels på udformningen af facaderne og materialevalget for den foreslåede bygning som afgørende faktorer, der stiller sig i vejen for en anbefaling af lokalplanforslaget.

På baggrund af de ovennævnte udtalelser fra den kgl. bygningsinspektør, Nationalmuseet og menighedsrådet finder stiftsøvrigheden at måtte fastholde sin indsigelse i brev af 29. juni 2006, idet der ved den foretagne bearbejdelse af lokalplanforslaget ikke ses at være taget hensyn til de af stiftsøvrigheden fremførte bemærkninger til forslaget, da de 2 forslag i det væsentlige forekommer identiske.

Stiftsøvrigheden finder således, at hverken lokalplanens formål 1: ”at muliggøre opførelse af en bygning, der i et moderne arkitektonisk formsprog markerer den manglende afslutning på bebyggelsen omkring Frederiks kirke i overensstemmelse med de oprindelige intentioner med hensyn til pladsens helhedspræg”, eller formål 2: ”at sikre, at nybygningens facader, både i den overordnede proportionering, i detaljeringen og i materialevalg, bliver præget af ekstraordinær høj kvalitet – således som placeringen som afslutning på det storslåede bygningsanlæg omkring kirken betinger” er opfyldt.

Med henvisning til Nationalmuseets erklæring af 5. december 2006 skal stiftsøvrigheden tillige meget opfordre til, at den foreslåede metrostation søges indpasset i det nye byggeri. Der henvises i denne forbindelse tillige til vedlagte kopi af stiftsøvrighedens brev af 15. januar 2007 til Transport- og Energiministeriet vedrørende det fremlagte lovforslag for projektering, anlæggelse og drift af en Cityring. I tilslutning hertil kan det oplyses, at menighedsrådet har haft foretræde for Folketingets Trafikudvalg i forbindelse med det pågældende lovforslag.

Afslutningsvis bemærkes det, at stiftsøvrigheden ikke deler kommunens opfattelse af, at det principielt er de samme forhold, der gør sig gældende ved det nu fremlagte lokalplanforslag ”Frederiksgade II” som ved det tidligere lokalplanforslag 181. Af Akadimirådets indsigelse af 14. juni 2006 fremgår det således, at Akadimirådet ikke finder at kunne anbefale det af Tony Fretton udarbejdede forslag til videre bearbejdning eller realisering, og rådet foreslår i stedet udskrivning af en arkitektkonkurrence. Tilsvarende har Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse i brev af 27. april 2006 heller ikke umiddelbart kunnet anbefale det fremlagte forslag til realisering og har ligeledes foreslået udskrivning af en arkitektkonkurrence.

Stiftsøvrigheden skal med henvisning til ovenstående opfordre til, at Københavns Kommune indkalder sagens parter til et møde, hvor der kan gives menighedsrådet, den kgl. bygningsinspektør og Nationalmuseet lejlighed til at uddybe deres bemærkninger til forslaget inden der træffes endelig afgørelse om eventuel indbringelse af sagen for Miljøministeriet.

Med venlig hilsen

Bente Flindt Sørensen

Erik Norman Svendsen

/ Anne Margrethe Andersen
stiftsfuldmægtig

Kopi til:
Frederiks sogns menighedsråd
Holmens provstiudvalg
Kgl. bygningsinspektør Peter Holsøe
Nationalmuseet
Kirkeministeriet

Københavns Stiftsøvrighed
Att.: Stiftsfuldmægtig Anne Margrethe Andersen
Nørregade 11
1165 København K

HVIDT
MØLGAARD

23.11.2006
1600.36
685
PH/tl

DATE
SAG NR.
J. NR.
REF.

Frederiks Kirke
Frederiksgade 4, 1265 København K
Forslag til lokalplan "Frederiksgade II"

Udarbejdet af:
Københavns Kommune
Bygge- og Teknikforvaltningen
Plan & Arkitektur
Rådhuspladsen 77
1550 København V

Københavns Stiftsøvrighed Dok. Id: 91342

Som svar på Deres anmodning vedrørende ovennævnte, modtaget d. 22. november 2006, kan jeg efter gennemgang af det tilsendte materiale oplyse følgende.

Med henvisning til min seneste skrivelse i sagen dateret 9.5.2006, hvor det anbefales, at det tilsendte projektforslag revideres væsentligt, inden lokalplanforslaget kan accepteres, giver tilsendte projektmateriale ikke anledning til at fratage denne anbefaling.

Det reviderede projektforslag lever stadigvæk ikke op til de i lokalplanforslaget beskrevne intentioner.

Jeg må derfor stadigvæk anbefale, at det fremsendte forslag revideres væsentligt, inden lokalplanforslaget accepteres.

Med venlig hilsen

Peter Holsøe
Kgl. bygningsinspektør
Arkitekt MAA

HVIDT & MØLGAARD A/S
ARKITEKTFIRMA

KONGELIG
BYGNINGSINSPEKTØR
PETER HOLSØE
ARKITEKT MAA

HENRIK HVIDT
ARKITEKT MAA

MARIUS HOLSØE
ARKITEKT MAA

MARIUS LØRENTZEN
ARKITEKT MAA, MNAL

HENRIK GRUBE MIKKELSEN
ARKITEKT MAA

NYGÅRDSVEJ 5
2100 KØBENHAVN Ø

TLF 33148040

FAX 33938140

HM@HM-ARK.DK

WWW.HM-ARK.DK

CVR 1619 4999

BANK 3129 332 906 8315

GIRO 1199-7 06 1072

Bilag

[Email]

Til: Anne Margrethe Andersen
Fra: Mikkel Wold
Kopi til:
Sendt den: 24/01/2007
Emne: Re: SV: Tietgens ærgrelse
Kære Anne Margrethe Andersen
Det bekræftes hermed
Venlig hilsen
Mikkel Wold

Den 24/01/2007 kl. 18.37 skrev Anne Margrethe Andersen:

Kære Mikke Wold

Tak for det tilsendte. Jeg vil for god ordens skyld bede dig bekræfte, at din fremsendelse af arkitektens redegørelse med bemærkningen om, at rådets indsigelse fastholdes skal betragtes som menighedsrådets svar. Jeg kunne på min samtale idag med Anette Asmussen forstå, at I skulle have menighedsrådsmøde i aften, og jeg vil derfor blot være sikker på, at dette er det endelige svar.

Mange venlige hilsener
Anne Margrethe Andersen

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Mikkel Wold [<mailto:mikkel-wold@marmorkirken.dk>]
Sendt: 24-01-2007 17:42
Til: Anne Margrethe Andersen
Cc: Ejgil Bank Olesen
Emne: Fwd: Tietgens ærgrelse

Kære Anne Margrethe Andersen
Efter aftale med Anette Asmussen fremsendes arkitekternes notat vedr. 'Tietgens Ærgelse', og vi skal i den forbindelse fremhæve, at vi fastholder vores indsigelse.
Tak om du vil sende en kvittering for modtagelsen af dette.
venlig hilsen
Mikkel Wold

Start på videresendt besked:

Fra: Mikkel Wold <mikkel-wold@marmorkirken.dk>
Dato: 10. jan 2007 14.48.08 GMT+01:00
Til: Helle Ellens Ostenfeld <HEO@KM.DK>

Emne: Vs: Tietgens ærgrelse

Hej Helle

Her er den omtalte skrivelse fra vores arkitekt, Trine Neble. Hun er også lige til at tale med, så ring hende evt. op på 35 43 96 90 eller 26 12 08 04. Hun kan mere detaljeret end jeg fortælle, hvori det forkerte består, når det i brev fra Planstyrelsen påstås, at "Stiftsøvrighedens indsigelse er begrundet i en æstetisk vurdering, som stadsarkitekten og Akadimirådet ikke deler." (brev af 15.11. 2006 fra Københavns Kommune, Teknik og Miljøforvaltningen, Plan og Arkitektur, til Københavns Stift, j.nr. 311/556-001-05) Efter det, vi har fået oplyst, har Akadimirådet netop udtalt sig negativt.

Mange gode hilsener
Mikkel

Start på videresendt besked:

Fra: "Trine Neble" <tn@ema.dk>

Dato: 2. jan 2007 13.48.50 GMT+01:00

Til: "Mikkel Wold" <mikkel-wold@marmorkirken.dk>, "Anette Asmussen" <anette.asmussen@webspeed.dk>

Emne: Tietgens ærgrelse

Kære Begge to.

Først et rigtigt godt nytår og dernæst et brev til brug for menighedsrådet og efterfølgende stiftsøvrigheden.

Venlig hilsen

Trine Neble
Partner, Arkitekt MAA

ERIK MØLLER ARKITEKTER
Indiavej 1, 2100 København Ø
T 35 43 96 90, F 35 43 97 90
D 35 25 56 27
tn@ema.dk www.ema.dk

Emne: Vs: Tietgens ærgrelse

Hej Helle

Her er den omtalte skrivelse fra vores arkitekt, Trine Neble. Hun er også lige til at tale med, så ring hende evt. op på 35 43 96 90 eller 26 12 08 04. Hun kan mere detaljeret end jeg fortælle, hvori det forkerte består, når det i brev fra Planstyrelsen påstås, at "Stiftsøvrighedens indsigelse er begrundet i en æstetisk vurdering, som stadsarkitekten og Akadimirådet ikke deler." (brev af 15.11.2006 fra Københavns Kommune, Teknik og Miljøforvaltningen, Plan og Arkitektur, til Københavns Stift, j.nr. 311/556-001-05) Efter det, vi har fået oplyst, har Akadimirådet netop udtalt sig negativt.

Mange gode hilsener

Mikkel

Start på videresendt besked:

Fra: "Trine Neble" <tn@ema.dk>

Dato: 2. jan 2007 13.48.50 GMT+01:00

Til: "Mikkel Wold" <mikkel-wold@marmorkirken.dk>, "Anette Asmussen" <anette.asmussen@webspeed.dk>

Emne: Tietgens ærgrelse

Kære Begge to.

Først et rigtigt godt nytår og dernæst et brev til brug for menighedsrådet og efterfølgende stiftsøvrigheden.

Venlig hilsen

Trine Neble
Partner, Arkitekt MAA

ERIK MØLLER ARKITEKTER
Indiavej 1, 2100 København Ø
T 35 43 96 90, F 35 43 97 90
D 35 25 56 27
tn@ema.dk www.ema.dk

Frederiks Kirkes Menighedsråd
Gernerisgade 49
1319 København K

Att Thomas Koch

Sag: 41.642.084 Ref: TN/lvp

FREDERIKS KIRKE

Erik Møller Arkitekter er af Frederiks Kirkes Menighedsråd blevet bedt om at kommentere udtalelsen fra Plan og Arkitektur i anledning af Stiftsøvrighedens indsigelse i forbindelse med lokalplanforslag for Frederiksgade 2.

Som allerede nævnt i Erik Møller Arkitekters skrivelse af 1. juni 2006 skal det understreges, at man fortsat mener, at der i forslaget er taget behørigt hensyn til såvel Frederiks Kirken samt den omkringliggende bebyggelse, hvad angår gesimshøjder, aksial symmetri og volumen.

Tegnestuen er dog af den opfattelse, at man på baggrund af det fremsendte materiale vedrørende Frederiksgade 2 ikke har grund til at ændre holdning til det foreslåede projekt.

Erik Møller Arkitekter mener fortsat, at vinduernes dybe placering i facaden, som er medvirkende til at skabe en række tunge søjler mere end egentlige murflader, er fremmed for området, og i gadeplan skaber en ubalance i stedets rumlige karakter.

Det er stadig uklart, hvilke materialer der ønskes anvendt i byggeriet, ligesom detaljeringen af byggeriets dekorative elementer fortsat ikke ses bearbejdet yderligere i det fremsendte materiale.

Det er heller ikke muligt at vurdere, hvorvidt samtlige facader vil fremstå i enslydende materialer, eller om der arbejdes med differentieret materialevalg.

Af lokalplanforslaget vedtaget 9. marts 2006 fremgår det, at bygningen krones af en let og gennemsigtig gitter/rækværkskonstruktion, af det mere detaljerede forslag fremgår det nu, at denne øverste konstruktion er ændret til en egentlig etage, beklædt med et ikke nærmere defineret materiale.

Plan og Arkitektur har i svaret til Stiftsøvrigheden ikke taget stilling til opfordringen om at genoverveje muligheden af at få indarbejdet den kommende adgang til metroen i Frederiksgade 2.

Erik Møller Arkitekter mener stadigvæk, at det er et emne som bør overvejes på det kraftigste, da det er en enestående chance for at beholde pladsen foran Frederiks Kirke intakt, til trods for det kommende metroprojekt.

Tegnestuen skal i øvrigt bemærke, at Akademiraadet på mødet i juni 2006 har udtalt sig særdeles kritisk om det foreslåede projekt og ikke mener sig i stand til at anbefale det foreliggende planforslag, hvilket ikke på nogen måde berøres i svaret fra Plan og Arkitektur.

Venlig hilsen

Trine Neble / Partner, Arkitekt MAA
Direkte tel 35 25 56 27, tn@ema.dk

Københavns Stiftsøvrighed
Nørregade 11
1165 København K.

FORSKNINGS- OG
FORMIDLINGSAFDELINGEN
Danmarks Middelalder & Renaissance

FREDERIKSHOLMS KANAL 12
1220 KØBENHAVN K.

DIREKTE TLF 33473105
DIREKTE FAX 33473312
E-MAIL ulla.kjaer@natmus.dk

DATO 5. december 2006 UK/ J.nr. 830/2006

Vedr.: Frederiks Kirke. Dok.nr. 91342.

Nationalmuseet har modtaget det reviderede lokalplanforslag "Frederiksgade II" til udtalelse. De elevatorpavilloner, der på det første forslag er placeret på pladsen mellem Store Kongensgade-bebyggelsen og Frederikskirken, er tilsyneladende elimineret, men bygningen i hjørnet mellem Store Kongensgade og kirkepladsen er uforandret, og der er ikke gjort rede for, hvordan adgangen til den påtænkte metro tænkes indarbejdet i helheden. Det ville, som påpeget af kirkens arkitekt, være oplagt at indarbejde adgangen til metroen i den nye bygning og dermed opnå en lige så stor diskretion i forhold til den eksisterende bebyggelse, som det er sket i forbindelse med metroanlæggelsen i eksempelvis Stockholm. Meget elegant er metrostationerne hér fortrinsvis lagt ind, som var det butikslokaler, hvorved byrummene er friholdt for elevatorer og trapper. Som selvstændige elementer kan disse dele synes særlig fremmedartede i ældre kvarterer, og på en så helstøbt plads som Frederiks Kirkeplads er det af allerstørste betydning, at der ikke findes denne type elementer. Det synes derfor lidt foruroligende, at der opføres en stor, ny bygning nogenlunde der, hvor adgangen til den nye metro tænkes etableret, uden at det noget steds er nævnt, om bygningen og adgangsvejen til metroen kan kombineres. Når denne nye bygning er opført, er stedets frirum opbrugt. Det er en af grundene til, at museet fortsat må stille sig stærkt tøvende overfor lokalplanforslaget.

Der ligger selvfølgelig en æstetisk vurdering til grund for fornemmelsen af, at den foreslåede, uforandrede bygning virker fremmed i forhold til kirken. En vis grad af æstetik er forudsætningen for en hvilken som helst vurdering af en tilføjelse til en kirkes omgivelser. Men det er en æstetik, der tager sit konkrete udgangspunkt i de aktuelle forhold på det aktuelle sted. I enkelte tilfælde er det til en bygning i en kirkes nærhed nødvendigt at vælge den rene pastiche. Men de fleste gange er det ubetinget bedst med en tilføjelse, der er sig sin tid bekendt, idet den tager den grad af hensyn til det eksisterende, som dette selv indikerer.

I det aktuelle tilfælde drejer det sig om noget så svært som en tilføjelse til noget, der i sig selv er en tilføjelse. Arkitekten Ferdinand Meldahl, der af bankdirektør C.F. Tietgen fik opgaven at færdiggøre den kirke, der var begyndt opført over hundrede år før, brugte år af sit liv på at sætte sig ind i, hvad det var for en bygningstype, som han skulle fuldføre. Han studerede kuppelkirker over hele Europa, han publicerede sine resultater, han udgav et stort værk om den aktuelle bygning, Frederikskirken, og han tegnede et utal af udkast, før han endelig lagde sig fast på en stil i en tillempet, moderniseret udgave af den, som kirken oprindeligt skulle have haft. For at der kunne skaffes penge til kirkebyggeriet, blev grundene udenom solgt og bebygget med beboelsesejendomme. Meldahl, som også fik ansvaret for dette byggeri, fortsatte i den samme stil, som han havde valgt til kirken. Men der var endnu et problem. Bygherren var jo en privatmand, og han havde ikke ubegrænsede økonomiske ressourcer. Derfor måtte både kirken og de omgivende beboelsesejendomme bygges på den billigst mulige vis, samtidig med at de måtte tage sig så rige ud som muligt – for også på den måde at passe til det stort anlagte kvarter, i hvilket de skulle indgå: den kongeligt anlagte Frederiksstad. Derfor valgte Meldahl pudsede facader og præfabrikerede elementer. Det kunne da også gå i hans historiserende tidsalder, hvor meget andet var et og gav sig ud for at være noget andet. Men hvis Meldahls brug af disse billige materialer i dag tages som udgangspunkt for at fuldføre hans bygningskrans med en blok af beton i en farvetone, så den ligner puds, lægger man sig ganske rigtigt op ad hans bygninger, men gør det ved at kopiere deres allermest uheldige punkt, nemlig dét, hvor de selv efterligner og er allermest pasticheprægede. Dermed kommer den nye bygning også til at fremtræde pastichepræget og dermed bliver det dette træk, der bliver trukket frem i helheden.

Det er forhold som dette, der gør, at Nationalmuseet fortsat ikke kan anbefale, at denne bygning opføres i Frederikskirkens umiddelbare nærhed.

P.N.V.

Med venlig hilsen,

Ulla Kjær